

جلسه چهارم
روزه شنبه ۳۰ مهرماه ۱۳۴۲

مذاکرات مجلس شورای ملی

صورت مشروح مذاکرات مجلس روز شنبه ۳۰ مهرماه ۱۳۴۲

فهرست مطالب :

- ۱- تصویب صورت مجلس
- ۲- انتخاب دو نفر ناظر اندوخته اسکناس و دو نفر عضو شورای عالی نفت و یک نفر بهت سازمان ریه دولت
- ۳- تعیین سباحت تشکیل کمیسیونهای پارلمانی
- ۴- بیانات آقای نخست وزیر دائر به گزارش امور پانزده ماده دولت و تقدیم برنامه و معرفی هیئت دولت
- ۵- تعیین موقع و دستور جلسه بعد - ختم جلسه

مجلس ساعت نود و پانزده دقیقه صبح بریاست آقای مهندس عبداللہ ریاضی تشکیل گردید.

- ۱- تصویب صورت مجلس
رئیس - صورت غائبین جلسه قبل قرائت میشود (شرح زیر قرائت شد):
غائبین با اجازه آقایان: ایاجان ساکینان، دکتر امامی خوئی - دکتر سعید حکمت
رئیس - صورت جلسه قبل خدمت خانمها و آقایان فرستاده شده اگر نظری هست بفرمایند. آقای شاخوئی
شاخوئی - در صورت جلسه اسم بنده را شاعر خنی نوشته اند در صورتیکه شاخوئی هستم
رئیس - بسیار خوب اصلاح میشود. آقای دکتر پورهاشمی
دکتر پورهاشمی - در جایبه گذشته مجلس شورای ملی جریان سیل شمال مملکت توسط نمایندگان آن حوزه با اطلاع مجلس شورای ملی رسید بنده خواستم عرض کنم که در آن روز علیا حضرت ملکه شهبانوی ایران از نقاط سیل زده بازدید فرمودند و اشخاص سیل زده را مورد تفقد قرار دادند و آنها را بمراحم عالیہ اعلیحضرت همایون شاهنشاه امیدوار فرمودند و بنده خواستم بدینوسیله از ایشان تشکر
- کرده باشم
رئیس - در صورت مجلس نظری نیست؟ (اظهاری نشد)
صورت مجلس تصویب شد.
- ۲- انتخاب دو نفر ناظر اندوخته اسکناس و دو نفر عضو شورای عالی نفت و یک نفر بهت سازمان ریه های اجتماعی کارگران
رئیس - آقای زهتاب فرد
زهتاب فرد - بنده خواستم قبلا از محبت دوستان منفرد که بنده را برای نظارت بانک مرکزی کاندیدا کرده اند تشکر کنم ولی چون جناب آقای نصیری مورد احترام همه هستند، بنده با اجازه منفردین بنفع ایشان کنار میروم. مسئله دیگری که می خواستم عرض کنم و شاید از طرف عده کثیری باین قسمت اعتراض شود این نکته است که شأن مقام ریاست نیست که در این دسته بندیها و در این صلاح آندیها شخصا مداخله بفرمایند. بهتر است اگر ائتلافی هم مابین منفردین و مؤتلفین که اکثریت است انجام میشود آقایان منفردین و یا یکی از اعضای هفت ششم بهمین که مورد احترام همه است

عین مذاکرات مشروح چهارمین جلسه از دوره بیست و یکم قانونگذاری اداره تند نویسی و تحریر صورت مجلس

اعلام بفرمائید تا خدای نکرده گفته نشود که مقام معظم ریاست که مقام شامع و رفیعی است وارد دستهبندی میشود.

منصور - مجلس مجلس وحدت است در جلسه علنی که مطرح نشده و دسته بندی هم نیست.

رئیس - آقای دکتر الموتی.

دکتر الموتی - با اجازه خانم ها و آقایان محترم بنده می خواهم عرض کنم که خوشبختانه در مجلس از بدو شروع بیک همکاری صمیمانه ای وجود داشته در تمام انتخابات ، در انتخابات نظار هم عده ای معرفی شده اند که در کار خودشان تخصص دارند من می خواستم از همکاران عزیز تقاضا کنم که بهمه اینها رأی بدهند که وحدت و یکپارچگی ما بار دیگر ثابت بشود (صحیح است) استدعای من از همه همکاران عزیز اینست و خواهش می کنم در این مورد همکاران همکاری بفرمایند که باردیگر نشان بدهیم این وحدت برقرار است و ثابت شود عرض بنده فقط همین بود (صحیح است).

رئیس - آقای دکتر یگانه.

دکتر یگانه - آقایان نمایندگان محترم مجلس شورای ملی بطوریکه استحضار دارید راجع بمسائل مربوطه بقوه مقننه همیشه در جلسه خصوصی این بحث بوده و تبادل نظر میشده و در شان مجلس است که در جلسه خصوصی تبادل نظر نکنند و گروه های مختلف کاندیداهای خودشان را اعلام نکنند و هیچ تردیدی نیست که خدای نکرده برخلاف سنت های مجلس باشد و بعلاوه آنچه مقام ریاست محترم مجلس اعلام فرمودند در جلسه خصوصی بود و بیک مطلب را بطور خصوصی اعلام فرمودند البته جناب آقای زهتاب فرد مطالبی بیان فرمودند من لازم میدانم تمام مطالبی که اینجا گفته شده جواب عرض کنم خواستم همینقدر عرض کنم که خدای نکرده موضوع دسته بندی هرگز نبوده بلکه این نمایلی است که از گروه های مختلف که در مجلس ابراز میشود همانطور که سرخیلی از کارها نظر خود آقایان منفردین جلب شد تا حدی که مقید بود تأمین شد و چون در آینده ما خیلی نکات خواهیم داشت که چه در جلسه خصوصی و یا در این سالن یا در جاهای دیگر بیک تصمیماتی از نظر توافق و تفاهم باید بگیریم و این نظر را خدای نکرده هیچوقت برای تصمیماتی که برای اکثریت ملت ایران گرفته می شود بکار نبرید و البته بنده در پشت سرم تا بلوهای نفیسی می بینم. امر هم شوری بینهم و شاور هم فی الامر. مشورت کردن و رأی اکثریت را گرفتن و این از نشون مملکت و نمونه دموکراسی و آزادی عقیده است و البته

مقام ریاست استدعای گروه های مختلف را قبول فرمودند که نظرات آقایان نمایندگان را اعلام کنند و الا شخصاً نظری ندارند (صحیح است).

رئیس - بنده هم می خواستم باطلاع آقای زهتاب فرد برسانم که اگر بنده در جلسه خصوصی تذکری داده ام روی توقع و خواهش خود آقایان بوده است (صحیح است) و الان بنده خودم شخصاً هیچ نظری درین جاندارم (صحیح است) با اجازه آقایان شروع میکنیم بانتخاب آن پنج نفر برای اینکار سه نفر بقید فرعه انتخاب میشوند که با همکاری آقایان منشیاندر اخذ و استخراج آراء نظارت داشته باشند.

(اقتراع بعمل آید آقایان: نامنی - دکتر معتمدوزیری - ملک زاده آملی انتخاب شدند)

(یکنفر از نمایندگان - برای کدام قسمت اول رأی میگیرید.)

رئیس - اگر آقایان مصلحت بدانند ممکن است همه رایبک جاری بگیریم یعنی آقایان روی بیک ورزه دونفر برای نظار اندوخته است کفایت و دونفر برای شورای عالی نفت و بیک نفر برای بیمه های اجتماعی مرقوم بفرمایند.

دکتر الموتی - بنده پیشنهاد میکنم یکی یکی رأی بگیریم.

(چند نفر از نمایندگان بیک جاری بگیریم بهتر است)

رئیس - آقایان که موافقت بیک جاری گرفته شود قیام بفرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. آقایان نظار تشریف بیاورند که با دونفر از آقایان منشیان نظارت در اخذ و استخراج آراء بفرمایند. (یک نفر از نمایندگان - کاندیداها اعلام شود)

دکتر الموتی (منشی) - کاندیداها اعلام میشود برای بلند کردن آقایان: عنایت اله نصیری - دکتر هادی هدایتی ، برای شورای عالی نفت آقایان: امیر حسین فولادوند، دکتر عدل طباطبائی و برای بیمه های اجتماعی کارگران خانم دکتر مهرانگیز دولت شاهی.

(اسامی بانوان و آقایان و نمایندگان که به ترتیب ذیل بوسیله منشی اعلام و در محل نطق اخذ رأی بعمل آمد)

آقایان: نصیری - ابطحی - ایلیخان - دکتر مهدی زاده - ارسنجانی - صفی پور - دکتر مهندس بهبودی - ملک زاده آملی - دکتر یزدان پناه - امان العریگی - دکتر خطیبی - مهندس کیا - حبیبی - مهندس آراسته - دکتر مبین - حکیمیان - دکتر حسین - دکتر هدایتی - مافی - دکتر رضوانی - مهندس معینی - تقی زنده - مصطفوی نائینی - پابندم - مهندس عطائی - دکتر رضائی - باقر

بوشهری - دکتر الموتی - دکتر عدل طباطبائی - مهندس ارفع -

دکتر صاحب قلم - رضامجد - صائب - حکمت بزیدی - میر افضل -

هیراد - دکتر یگانه - متولی باشی - دکتر رهنوردی - دکتر مهندس - اوزار - روستا - محدثزاده - طالبزاده - رودسری - بدر

سالمیان - غلام باکان - مهندس پروشانی - فخر طباطبائی -

قراچورلو - کورس - دکتر حکیم شوشتری - اهری - کیوان -

زهتاب فرد - امیر احمدی - صائبی - دکتر عاملی - بانوشوکت

ملک جهانبانی - پیژند - دکتر امامتی - کوئی - احتشامی - طهماسبی -

یعقوب تهرانی - فیهمی - دکتر رشتی - منصور - مرتضوی - موفر -

صادق احمدی - ادیب سمیعی - فولادوند - بانو دکتر یارسانا -

اقبالی - سیفی - مرادی - دکتر شادمان - دکتر حکمت - خواجه

نوری - امام مردوخ - دکتر غنی - نیری - حقوق شناس -

موسوی - مهندس معینی زندی - دکتر موتقی - دکتر نجیمی - لغوطی - پاک ذات - سعید وزیری - دکتر اسدی -

دیبیم - دکتر کیان - دکتر کلالی - کنسگولو - مهندس صائبی

و دکتر بقائی بزیدی - صغیر هادی - مهندس ریاضی - مهندس مالک -

بالاخانلو - نکو زاد - مرادی - رام بند - مهندس عدلی - رهبر -

مهندس کمانگر - شیخ الاسلامی - مهندس جلالی - مهندس برومند - پزشکی - خانقی - سلیمانسی کاشانی - مهندس آصفی - زرگرزاده حاجی باغلو - کسرائی - دکتر سام - مهندس زرآور - مهندس اسدی سمیع - دکتر فراگرو - دکتر چادکانی - محسنی - رضوی - شاخوئی - البرزی - مهندس عدل - دکتر معتمدوزیری - مهندس رساجی - کشفی -

دکتر جعفری - بانود کتر مهر انگیز دولت شاهی - شکیبا

نوری - باغمیشه - مهندس زنجانی - مهندس بهبودی -

جهانگیری - ذبیحی سلطان احمدی - دکتر وخید دنیا - پروین -

روحانی - مهندس جلالی نوری - دکتر زعفرانلو - دکتر ضیائی -

گلآتر هرمزی - مهندس انصاری - یغمائی کیهان - همابونی -

دکتر سامیراد - سرتیپ پور - مهندس اخوان - موسوی کبیری -

نامنی - مهندس مجتهدی - ملک شاه ظفر - مکی فیصلی - حسینی -

پور ادبی - معتمدی - ختائی - قلعه جوئی - جهانشاهی - دکتر مدنی - بختیار بختیارها - پرویزی - طباطبائی - ضابطی

طرفی - موسوی - تبریزی - بانو ابتهاج سمیعی - دکتر پور هاشمی - بهادری - بانو تربیت - دکتر عدل - مهندس صدقیانی - دکتر فرهود - ساکینیان - رجائی - امینی خراجی

مهندس والا - ابراهیمی - اولیاء - دکتر ایفندی باری - شفیع پور کرمانی - نوربخش - آموزگار مبارکی - دکتر شفیع امین -

دکتر حاتم - مهرزاد - توسلی - کمالوندت جاوید - دکتر مصباح

زاده - فیلیکس آقایان - بانوفیسی - نازوئی - دکتر میگانگی -

دکتر محمد حسین اعتمادی

(مهره های نفتشیه و اوراق رأی شماره شد و پس از قرائت آراء نتیجه بدین قرار بود)

مهره های نفتشیه ۱۸۳ - اوراق رأی ۱۸۳

رئیس - برای نظار بانک آقای عنایت اله نصیری با ۱۶۴ رأی (مبارک است) و آقای دکتر هدایتی با ۱۳۹ رأی (مبارک است) انتخاب شدند. برای شورای عالی نفت آقای فولادوند با ۱۶۷ رأی (مبارک است) و آقای دکتر محلول طباطبائی با ۱۲۹ رأی (مبارک است) انتخاب شدند. رأی سازمان بیمه های اجتماعی بانو دکتر مهرانگیز دولت شاهی با ۱۴۱ رأی (مبارک است) انتخاب شدند. آقای منصور بفرمائید **منصور** - بنده کوشش میکنم در مواقعی که نباید وقت محترم آقایان نمایندگان گرفته شود حتی المقدور از ذکر عریضی خود داری بشود ولی چون مادر ابتدای مجلس هستیم تذکرانی برای وحدت و اتفاق نظر مجلس لازم است خوشبختانه از ابتدای شروع کار مجلس آرائی که نسبت به مقامات مختلف مجلس گرفته شد نمایندگان و کاندیداهای اکثریت همیشه از کاندیداهای اقلیت رأی کمتری داشتند و این شاید در تاریخ دمکراسی و مشروطیت ملل دیگر بی سابقه است که همیشه اقلیت رأی بیشتر از اکثریت بیاورد (دکتر الموتی - اقلیت اکثریتی وجود ندارد) اقلیت بنده عرض نمیکند منظور کسانی است که مارا متشکل میدانند و خودشان را منفرد هر کلمه ای که اسم بگذاریم ولی بنده اسم دیگری را اعلام کردم و آن اسم بسیار مقدسی است باسم نهضت ائتلافی ششم بهمین و این نهضت همانطور که بعرض آقایان نمایندگان محترم رسید از فراکشینون مترقی از گروه دهقانان و از گروه کارگران تشکیل شده و استدعای میکنم که از این به بعد اشاره ای را که میخواهید بفرمائید باسم نهضت ائتلافی ششم بهمین اشاره بشود باوجود این کوشش ما همانطوری که امروز بهترین نمونه آن بود این است که مانعاً به تصمیمی که گرفته میشود احترام میگذاریم و رأی میدهیم برای اینکه عقیده بوحدت داریم در تمام شعب و کمیته ها هم این وحدت ملحوظ شده و بنده هیچگونه کله ای از کسی ندارم نمایندگان همیشه مختارند ولی اشاره بمسائلی در این جا که درست معکوس آن نظر و معکوس آن تصمیم و معکوس آن نیت واقعی است که از روز اول در مجلس شورای ملی شروع بکار کردیم گاهی اوقات موجب دلسردی میشود چون ابتدای کار مجلس است و درباره نهضت ائتلافی

ششم بهمن شاید در روز چهارم آبان که روز مبارک و میمونی است برای همه (صحیح است) در سلام روز چهارم آبان مطالبی گفته بشود که باستحضار عموم رسانده شود که این نهضت باک نهضت پرریشه و ریشه یک آینده درخشان این مملکت است و هسته مرکزی هم در این مجلس شورای ملی بدست همه کاشته خواهد شد و آبیاری میشود و بنامو میرسد و ثمر خواهد داد بنده با از کلیه آقایان آنهایی که به کاندیداها رأی داده اند یا نداده اند تشکر میکنم. اصل دموکراسی و مشروعیت این اقتضا را دارد که هر کس به سلیقه و میل و دلخواه خودش باشد ولی گروه متشکل نهضت ائتلافی ششم بهمن به کاندیداهائی که ریاست محترم روی مقتضیات ریاست عالیہ ممکنست و توجه به تخصص، شخصیت و شرایطی که برای این شغلها در نظر گرفته شده بود در جلسه خصوصی بیان فرمودند احترام کامل گذاشتند بنده تشکر میکنم.

رئیس - آقای دکتر هدایتی.

دکتر هادی هدایتی - بنده خواستم تشکر بکنم از آقایان محترمی که امروز اعتماد فرموده و بنده را مفتخر فرمودند برای نظارت در امور اسکناس در بانک مرکزی. چون در جریان رأی دیده شد که تحت عناوین مختلف گفته می شود ناظرین بانک ملی، نظار بانک یا هیئت نظارت بانک لازم است این کار به عنوان صحیح آن در صورت جلسه عنوان بشود، می خواستم خدمت آقایان عرض کرده باشم که عنوان صحیح هیئت نظارت بر اسناد و خت اسکناس در بانک مرکزی است چون دو عامل و ارکان دیگری در بانک مرکزی هستند که تا حدی داخلی هستند و نمایندگان از مجلس شورای ملی و سنا در آنجا نیستند آن هیئتی که دو نفر از مجلس شورای ملی و دو نفر از مجلس سنا در آن هیئت انتخاب می شوند و در آن شرکت میکنند عنوان صحیح هیئت نظارت بر اسناد و خت اسکناس است که همانطور که از عنوانش پیدا است کارش نظارت بر اسناد و خت اسکناس و جواهرات سلطنتی و تحویل اسکناس بدولت در مقابل پشتوانه و اجرای مقررات قانون در این مورد است بنده از هیئت محترم رئیس استناد دارم امر بفرمائید بهمین ترتیب در صورت جلسه ذکر بشود که اشکالی پیش نیاید.

رئیس - اصولاً بهمین عنوان هم اخذ رأی شد. آقای فولادوند.

فولادوند - بنده اجازه می خواهم از صمیم قلب از این آری که همکاران محترم به بنده مرحمت فرموده اند تشکر

بکنم و انشاءالله تعالی این سعادت را پیدا خواهم کرد که بتوانم وظیفه خود را با تمام صمیمیتی که در خودم سراغ دارم بحد اکثر ممکن و بخوبی انجام بدهم، البته تشکر از همکاران منفرد برای بنده یک وظیفه قلبی است ولی وظیفه خود میدانم که از هیئت محترم مؤتلفه ششم بهمن از صمیم قلب برای درائی که به بنده مرحمت فرموده اند و بنده را لایق این مأموریت دانستند تشکر بکنم (احسن).

رئیس - با اجازه آقایان جلسه را بعنوان تنفس ختم می کنیم و جلسه بعد در ساعت یازده صبح امروز خواهد بود برای معرفی دولت.

(جلسه در ساعت ده و بیست دقیقه صبح بعنوان تنفس تعطیل و در ساعت یازده صبح مجدداً تشکیل گردید.)

۲- ۱۹۱۳ ساعت تشکیل گمبیسوینها.

رئیس - برای اطلاع آقایان ساعت تشکیل جلسه های کمیسیونها قرائت میشود که فردا تشکیل بدهند. کمیسیون بودجه و کمیسیون برنامه ساعت هشت و نیم صبح. کمیسیون کشور و کمیسیون همکاری مجلس و کمیسیون پست و تلگراف و کمیسیون راه ساعت ۹ و نیم صبح کمیسیون امور استخدام و کمیسیون بازرگانی و کمیسیون محاسبات ساعت یازده صبح. کمیسیون فرهنگ و کمیسیون کشاورزی و کمیسیون عراض ساعت یازده و نیم صبح. کمیسیون امور خارجه و کمیسیون دارائی و دادگستری ساعت چهار بعد از ظهر. کمیسیون نظام و کمیسیون امور اجتماعی و کار ساعت پنج بعد از ظهر. کمیسیون تحقیق سؤالات و کمیسیون بهداری ساعت شش بعد از ظهر. چون تعداد اطافهای کمیسیونها در مجلس شورای ملی محدود است از اعضای کمیسیونها خواهش میکنم که سر ساعت مقرر تشریف بیاورند و اعضای هیئت رئیسه خودشان را انتخاب بکنند.

رئیس - **آقای نخست وزیر** در نخست وزیر دایره به گزارش امور پانزده ماهه دولت و تقدیم برنامه و معرفی هیئت دولت **نخست وزیر (آقای علم)** - آقایان نمایندگان محترم بیاری خداوند متعال بسیار متخرم که برای مرتبه سوم مورد اعتماد شاهنشاه بزرگ و نوابی ایران قرار گرفته و مأمور تشکیل دولت شدم.

باید بعرض بیسانم که معرفی دولت بنمایندگان محترم ملت امروز برای من سعادت بسیار بزرگی است و من امروز را در تاریخ زندگی خود یکی از پرافتخارترین روزهایم بشمارم و همچنین خیال میکنم امروز که پس از انجام یک انقلاب

بزرگ دو مجلس ایران آماده کار شده اند یکی از روزهای تاریخی کشور کهنسال ایران بشمار آید. زیرا امروز کشور ما در راهی بسیار سیاقه وارد شده است که باید گفت کشور کهنسال و پرافتخار ما دارد جوان میشود.

اگر آقایان محترم صحبت دهقان کهنسالی را که سند مالکیت از دست شاهنشاه بزرگ ما دریافت میداشت بخاطر داشته باشند که گفت مثل اینست که دارم از نو بدنیا می آیم، تصدیق خواهند فرمود که در راه جوانی کشور کهنسال ایران سخن بمبالغه نمیگویم.

این اکثریت قاطع ملت است که چنین اعتقادی دارد و بنابراین واقعاً کشور ما دارد جوانی و نشاط و غرور از سر میگیرد. دلیل بارز دیگر این جوان شدن وجود همین مجلس و حضور آقایان و خانمهای محترم است.

آقایان محترم نماینده طبقات زحمتکش کارگر و زارع و نماینده طبقات روشن و جوان کشور هستید همچنین خانمهای محترمه که در مجلس حضور دارند نماینده نیمی از مردم کشور هستند که تا حالا قدرت و جودی آنها به چوچه بحساب نمی آمد.

اگر باز هم چرخ کشور بروال سابق میگشت مسلماً آقایان و خانمهای محترم زیر این سقف مقدس که مجلس شورای ملی نامیده میشود حضور نمیداشتید.

شاهنشاه ایران انقلاب اجتماعی عمیق و همه جانبه ای را پی ریزی فرمودند که بنظر من یکی از بزرگترین آثار آن چنانکه خودشان در روزگشایش دو مجلس فرمودند و از بین رفتن سنت حفظ منافع اقلیتی معدود بزبان اکثریت بود؛

این تحول کوچک نیست، این تحول قابل مقایسه با هیچیک از تحولاتی که تا کنون در کشور کهنسال ما بوجود آمده است نیست. اگر در کشور ماحتی سرسلنه گان عوض شده اند در روال و سنن همیشگی آن تغییرات محسوسی هرگز پیش نیامده بود. از هزاران سال اصول طبقاتی در کشور حکمفرما بود.

رعیت سابق باید زحمت بکشد و زندگی اقلیتی را تأمین نماید و همان عده قلیل و اقلیتی که از تمام این نعمتها برخوردار بود برای حفظ این مزایا میبایست چرخهای حساس حکومت را همیشه درست داشته باشد. منتها بقرینه این اعمال نفوذ در پورانه های مختلف متفاوت بود. چنانکه فی المثل در استبداد صورتی و در مشروطه بصورت دیگر اعمال میشد. در استبداد بصورت نزدیکی برما کز قدرت و در مشروطه بصورت اشغال کرسیهای پارلمان. در چنین شرایطی یکدفعه وضع تغییر کرد

بصورتی درآمد که اکنون اولین آثار آن پیدا شده است. تاریخی کشور کهنسال ایران بشمار آید. زیرا امروز کشور ما در راهی بسیار سیاقه وارد شده است که باید گفت کشور کهنسال و پرافتخار ما دارد جوان میشود.

چنانکه عرض شد همین حضور آقایان و خانمهای محترم در اینجا که نماینده اکثریت قریب بانفاق مردم ایران هستید و همه از اصول انقلابی مهم شش ماده شاهنشاه ایران پیروی میکنید بزرگترین نشانه این تحول است.

بنابراین من امروز را یکروز تاریخی میدانم و مفتخرم که شاهنشاه ایران مرا مأمور فرموده اند که دولت را بچنین مجلسی در چنین محیطی و با چنین شرایطی معرفی بکنم.

در اینجا اجازه می خواهم عرض بدارم، همچنانکه مأموریت دولت خطیر و افتخار آمیز و بزرگ است رسالت آقایان و خانمهای محترم نیز بزرگ و تاریخی است؛ یعنی مجلس ایران در حقیقت یکدوره سازندگی تمام معنی کلمه را آغاز میکند و بنابراین امیدوارم هر گاه آقایان دولت را با رأی اعتماد تأیید فرمودند ادر شادمانی که بدولت خواهند فرمود در طریق سازندگی و کار مثبت و پیشرفت و تولید حس امید و اعتماد در طبقات مختلف مردم کشور باشد. (صحیح است)

اکنون اجازه می خواهم قبل از آنکه برنامه دولت را بعرض برسانم گزارش کوتاهی از آنچه دولت در پانزده ماه گذشته با آن روبرو بود و آنچه را که بانجام رسانده است

برای اطلاع مجلس محترم شورای ملی و قاطبه ملت ایران عرض بدارم. البته در ساخت مقدس مجلس شورای ملی و در حضور آقایان محترمی که باد کترین شش ماده معروف جهانگیر شاهنشاه ایران بمجلس آمده اند این نکته را لازم به تذکر نمایانم عرض کنم که خطوط اصلی سیاست دولت چه بوده است. با وصف این اجازه می خواهم عرض کنم اصل مهم انقلابی شاه و مردم ایران این است که اکثریت مردم ایران باید دارای علاقه شخصی باشند. بعبارت دیگر دهقان ایرانی باید صاحب آب و ملک بشود کارگر ایرانی باید دارای منافع معلوم و مشخص از نفع کارگاه باشد و بعلاوه صاحب خانه و علاقه و همچنین صاحب امتیازهای اجتماعی یعنی برخوردار از بهداری و وسواد و بیخه غیره و غیره بشود. طبقه خرده مالک ایران که در حقیقت هدف عالی و نهائی از تشکیل یک اجتماع سالم است باید با قبول شرایط اجتماعی صحیح در روابط بین خود و زارع یا کارگر زراعتی چنانکه قانون تصویب ملی مقرر داشته است تأمین کافی و همیشگی پیدا بکند. سایر طبقات اجتماع که در حقیقت رابط بین این طبقات بزرگ هستند نیز باید تأمین کافی در زندگی خویش احساس بکنند و از کلیه مواهب

اجتماع کاملاً زنده و پیشرو برخوردار باشند.

این بود خطوط اصلی سیاست داخلی دولت در پانزده ماه گذشته و بلا تردید اینست آنچه آقایان محترم در پی تأیید و تقویت آن خواهند بود. پس این مسئولیت آقایان محترم بسیار خطیر و بیابان رشتانیدن این انقلاب اساسی اقتصادی بزرگ است.

آقایان محترم باید توجه فرمایند که گفتار و آراء آنها با مسئولیت بسیار بزرگ توأم است در اینجا قبل از آنکه وارد تشریح اعمال گذشته دولت شوم لازم میدانم عرض کنم یکی دیگر از لوازم غیر قابل تفکیک این انقلاب شاهنشاهی اینست که پس از آنکه اکثریت مردم ایران مستقیماً دارای منافع مشخص

و معین شدند خواه ناخواه برای حفظ این منافع در سرنوشت خود باید مداخله بکنند و از اینرو اینک کشور ما را بطرف یک دموکراسی اصیل و عمیق کام بر میدارد. اولین آثار مشهود آنهم نزق و علاقه مفرطی بود که مردم چه در هنگام تصویب ملی و چه در هنگام انتخابات بنمایند گانیکه از بین خود آنها

برخاسته اند نشان دادند بعلاوه خصیصه دیگر مجلس امروز ایران اینست که وجود مجلس نشانه برقراری یک ثبات عمیق و بی چون و چرادر کشور است. کشوری که با استحکام و استواری خاص و با پشتوانه بزرگ و عظیم رژیم سلطنت و با روشن بینی مخصوص شاه و مردم خود بطرف آینده بسیار درخشان کام

برنمیدارد. (صحیح است) باری منظور از ذکر این مقدمه این بود که عرض کنم دولت اینجانب آنچه را در ظرف پانزده ماه گذشته انجام داده است تماماً در طریق نیل باین هدفها و اجراء منشورش ماده شاهنشاهی ایران بوده که بصورت ملت نیز رسیده است.

حال بعرض می رسانم که با چه گرفتاریهایی در راه نیل باین مقصود مواجه بوده ام: لابد آقایان محترم بخاطر دارند که اولین گرفتاری دولت در ابتدای خدمتگذاری افسانه ورشکستگی ما بود (رسول پروریزی - نعمت داشتند هو بود) مسئله بود چه بصورت لاینحل جلوه کرده بود و موضوع ورشکستگی مملکت در دنیا چنان پشت مملکت را خمیده بود که بصورت ظاهر تصور میشد کشور نتواند از این مهلکه خلاصی یابد.

در صورتیکه من بجزئی عرض می کنم موضوع بآن صورت که بآن داده شده بود بهیچوجه صحیح نبود (صحیح است).

بهرین دلیل صدق عرایض هم اینست که در عین حال

با همه سرو صداهای ورشکستگی مبلغ معتناهی در حدود پانصد میلیون تومان در همان موقع بیودجه کشور افزوده شد از آن تاریخ تا کنون نه تنها مملکت بحیات سیاسی و اقتصادی خویش بانهایت سر بلندی ادامه داده است بلکه در این اثنا انقلاب بزرگی را هم که هم جنبه سیاسی و هم جنبه اقتصادی بسیار بزرگ داشته است بانجام رسانده و نه تنها گرفتاری پیدا نکرده بلکه امروز بتصدیق دوست و دشمن یکی از استوارترین ممالک جهان از لحاظ بنیه اقتصادی است. (صحیح است) در اینجا خلاصه ای از وضع اقتصادی امروز مملکت

باستحضار می رسد. البته دولت وظیفه داشت که در اجرای منویات شاهنشاهی بزرگ ایران در تمام شئون ورشته های اصلی فعالیت های اقتصادی اقدامات مؤثری بعمل آورد و تا آنجا که امکان داشته است از این وظیفه اصلی فرو گذار نکرده و در اینجا مختصری با استحضار نمایندگان محترم می رسد.

مقدمتاً لازم می داند این موضوع را متذکر شود که دوران ما دوران رشد و توسعه اقتصادی است و بسط اقتصادی امریست بی گیر و مداوم که لحظه ای نمی توان از اجزای آن غفلت نمود. در دنیای ما اغلب کشورها پس از جنگ جهانی دوم اقدامات مؤثری در تکمیل ساختمان اقتصادی و توسعه آن بمنظور افزایش درآمد ملی بعمل آورده اند.

اقتصاد نوین و وظایف خطیری را در عصر ما بر عهده دولت ها گذارده است توسعه اقتصادی لازم است در تمام جهات هم آهنگ و متعادل باشد.

سرمایه گذاری در رشته های مختلف صنایع، کشاورزی راه سازی و فرهنگ و بهداشت باید مقارن هم و بطور مکمل انجام گیرد. افزایش درآمد کشاورزان مستلزم توسعه صنایع بمنظور جذب اضافه جمعیت بخش روستائی و ایجاد بازار برای محصولات آن میباشد. لازمه پیشرفت صنایع بالا بردن بازده تولیدی کشاورزان و افزایش میزان تولید آنهاست. چه از یک طرف در کشورهایی نظیر مملکت ما که بیش از سه چهارم جمعیت آن روستائین است منبع اصلی نیروی انسانی مورد نیاز صنایع و سایر فعالیت های اقتصادی را مناطق و نواحی روستائی

باید تأمین نمایند ضمناً کشاورزان کشور با افزایش میزان تولید خود از یک طرف مواد اولیه ارزان برای صنایع تهیه و از طرف دیگر با بالا بردن قدرت خرید خود مصرف کننده محصولات صنعتی کشور خواهند بود. توسعه شبکه راهها و

سائل ارتباطی عامل مؤثری در ایجاد یک بازار وسیع ملی بوده امکان استفاده از مزایای تقسیم کار را در سطح وسیعتری در اختیار ما خواهد گذارد. (صحیح است).

اینک بطور خلاصه اقداماتی که برای تأمین این منظور بعمل آمده با استحضار می رساند:

در قسمت صنایع سیاست کلی دولت حمایت معقول از صنایع داخلی و تشویق صاحبان پس انداز سرمایه گذاری در رشته های مختلف فعالیت های تولیدی است. دولت مصمم است با فراهم آوردن تسهیلات لازم عامل مؤثری در تقویت سرمایه گذاران خصوصی و تشویق آنان با ایجاد مؤسسات تولیدی باشد.

دولت بهیچوجه در صدور رقابت با مؤسسات خصوصی نبوده و صرفاً کوشش خود را در قسمت صنایع مصروف همکاری و مساعدت و تشویق مردم سرمایه گذاری و ساختمان زیر بنای اقتصادی کشور خواهد نمود. البته دولت وظیفه دارد در صنایع اساسی و بزرگ چون صنعت نوب آهن و پتروشیمی رأساً اقدام نماید. (صحیح است)

خوشبختانه نیل باین آرزوی ملی بسیار نزدیک شده و بزودی اقدام با ایجاد صنایع مزبور خواهد گردید بررسی های اخیر وزارت اقتصاد مؤید این امر است که در هر دورشته مزبور با استفاده از روش های جدید علمی محصولات تولید شده از نظر کیفیت و قیمت تمام شده قابل رقابت با مصنوعات مشابه سایر کشورها خواهد بود. دولت معتقد است که تنها حمایت گمرکی کافی برای حفظ و توسعه صنایع کشور نبوده و بدینجهت برنامه های بسیار مترقی جهت راهنمایی و ارشاد صاحبان صنایع و آشنا نمودن آنان با اصول جدید مدیریت تدوین و اجرای آن در مراحل اولیه بسیار موفق و مؤثر بوده است.

متأسفانه صنایع نساجی و سیمان کشور در یکی دو سال اخیر بر اثر افزایش سریع میزان تولید و فرونی آن بر میزان مصرف دچار اشکال شده و وضع ناراحت کننده ای داشته اند. برای رفع این اشکال ضمن تنظیم مقررات بازار گانه سال جاری ورود انواع عمده پارچه های خارجی یکشور ممنوع و عملاً امکانات وسیعتری برای فروش محصولات در اختیار صنایع نساجی کشور گذارده شده است. ضمناً این حمایت موجب گردیده که قسمتی از ظرفیت تولیدی کارخانجات نساجی صرف تولید کالاهائی شود که در گذشته از خارج وارد می شده و بالتبقیجه با تنوع محصولات تولید شده امکان بیشتری برای فروش تمام انواع آن فراهم گردیده است. همزمان با این اقدامات سعی

گردیده که با ایجاد همکاری نزدیکتری بین مؤسسات

مزبور هم آهنگی کامل در برنامه های تولید و فروش آنان فراهم گردد. خوشبختانه بر اثر مراقبت وزارت اقتصاد لزوم وجودی کارخانجات نساجی کشور بمیزان قابل توجهی کاسته شده و افق اطمینان بخش تری در مقابل این صنایع بوجود آمده است. در مورد سیمان نیز با کمک مستقیم کلیه کارخانجات تولید کننده سیمان یک سازمان مرکزی بوجود آمده که علاوه بر ایجاد همکاری بیشتر بین کارخانجات مزبور اقدامات مؤثری در صدور سیمان کشور بخارج معمول نماید. خوشبختانه بر اثر این کوششها نتایج مطلوبی در این راه حاصل شده و ضمن رفع قسمت عمده مشکلات این صنعت قراردادهائی برای صدور سیمان کشور امضاء و قرار داد های مهم دیگری نیز در شرف تنظیم میباشد. مسلماً با صدور قطعی قسمتی از اضافه محصول سیمان بخارج و با افزایش مصرف آن بر اثر شروع اجرای برنامه های عمرانی کشور تمام مشکلات کارخانجات تولید کننده سیمان مملکت بکلی مرتفع خواهد گردید. بهبود وضع این دو صنعت اصلی و مهم کشور عامل مؤثری در پیشرفت امور سایر صنایع خواهد بود.

اصولاً در دوران توسعه اقتصادی و صنعتی شدن باید همیشه در انتظار بروز مشکلات اقتصادی بود ولی وظیفه دولت است که با دقت کامل مراقب اوضاع اقتصادی بوده و در رفع مشکلات کوشا باشد. در زمینه صنایع کوچک مطالعات وسیعی از طرف کارشناسان اقتصادی و اجتماعی بعمل آمده و پژوهش کاملی برای صنایع دستی شهرستان یزد تهیه و بزودی بمرحله اجرا گذارده خواهد شد. دولت مصمم است که با مطالعه امکانات ایجاد و توسعه صنایع دستی در نواحی کشاورزی کشور از یک طرف بر میزان تولید و درآمد کشاورزان افزوده شود و از طرف دیگر از یکبارگی پنهانی آنان جلوگیری بعمل آید. اغلب کشاورزان در دهات مجبورند بیکار بمانند. در بازار گانه داخلی با لغو عوارض دروازه ای در ابتدای سال جاری کمک مؤثری به یکپارچگی اقتصادی کشور بعمل آمده عوارض دروازه ای باعث شده بود که در حمل و نقل محصولات کشاورزی و صنعتی کشور اشکالات فراوان پیدا شده و کشور ما از هدف اصولی داشتن یک بازار ملی محروم گردد. این عوارض اثرات نامطلوبی در محدود نمودن فروش محصولات کشور و بخصوص صادرات در برداشت. کسر عواید شهر دارها ناشی از لغو عوارض مزبور از طرق دیگری منطبق با اصول اقتصادی و بیون کوچکترین وقفه در فعالیت آنان تأمین گردید.

اینک کلیه محصولات و مصنوعات کشور بدون مزاحمت از هر نقطه بنقطه دیگر حمل گردیده و این خود اثرات مفیدی در افزایش حجم بازار کلی کشور و توسعه آن دارد. ضمناً کوشش گردیده است که با بهبود نحوه توزیع کالاها و تشویق مردم بایجاد مؤسسات بزرگ توزیعی از میزان هزینه توزیع کاسته شده و بازارهای مطمئنی برای محصولات کشاورزی و صنعتی کشور بوجود آید.

در مورد بازار گابی خارجی سعی گردیده که سیاست کلی آن هم آهنگ با برنامه های توسعه اقتصادی کشور بوده و ضمن حمایت معقول و کلی از صنایع جوان منافع مصرف

کنندگان تأمین و کوشش بیسابقه در تشویق و توسعه صادرات کشور بعمل آید. اصولاً بازار گابی خارجی قی حد ذاته هدف نیست بلکه وسیله است برای تأمین احتیاجات و توسعه صدور

محصولات کشور و بهین جهت در تدوین مقررات واردات و صادرات سال جاری و در تنظیم اصول سیاست بازار گابی خارجی سعی گردیده است که کلیه فعالیت های اقتصادی و سرمایه گذاری

های داخلی مورد حمایت معقول قرار گرفته و بکار و کوشش بیشتر تشویق و ترغیب گردند کوشش بعمل آمده که کالا های

ضروری و مواد اولیه مورد نیاز صنایع کشور با تسهیلات بیشتری در برابر برعکس مراقبت گردیده که از طریق افزایش سود

بازر گابی ورود کالا های غیر ضروری و محصولاتیکه توسعه مصرف آن مغایر هدف و برنامه های توسعه اقتصادی کشور باشد

محدود گردد. عبارت دیگر دولت بهیچوجه در صدور نوبده که

بازر گابی خارجی کشور را وسیله افزایش درآمد گمرکی قرار دهد بلکه سعی نموده است که سیاست بازار گابی خارجی

هم آهنگ و در خدمت برنامه های کلی توسعه اقتصادی و اصلاحات اجتماعی کشور باشد.

آنچه بیش از همه نظر دولت را بخود جلب نموده است لزوم افزایش صادرات بمنظور تعادل بیشتر در بازار گابی

خارجی و بخصوص افزایش میزان اشتغال در داخل کشور میباشد (ضحیح است). اینک که در اجرای منوبات مبارک اعلیحضرت همایون

شاهنشاه عده زیادی از زارعین کشور مالک اراضی زیر کشت خود شده اند دولت وظیفه خود میداند که در شمر رساندن

برنامه های مترقی شاهنشاه معظم بیش از هر وقت در افزایش صادرات کوشش نمایند.

باید در نظر داشت که مراقبت شدید در پیدا کردن

بازارهای جهانی برای محصولات کشاورزی و صنعتی کشور موجب افزایش درآمد کشاورزان و کارگران میهن ما خواهد

گروید. در اجرای این هدف اقدامات مؤثری در زمینه توسعه صادرات بعمل آمده که بطور خلاصه زیلا باستحضار میرسد:

درسال گذشته بر اثر تنزل قیمت محصولات کشاورزی و مواد معدنی در بازار های جهانی و تشدید رقابت کشورهای

تولید کننده صادرات کشور دچار نکت گردیده و مقدار مهمی از محصول کشمش بفروش نرفته و عده زیادی از معادن مجبور

باعتیال فعالیت خود گردیدند. درسال جاری پس از مطالعات فراوان لزوم اقدام مؤثر

دولت در زمینه حفظ و گسترش بازار های صادراتی قطعی و برنامه های خاصی در رسیدن باین هدف تدوین و بموقع اجرا

گذاشته شد. (احسن است). برای افزایش قدرت رقابت بعضی از کالاهای صادراتی

که دچار وضع نامساعدی گردیده بودند دولت مبلغ ۱۸۰ میلیون ریال از محل اضافه درآمد تعهد شده گمرک جهت

اعطای جایزه صدور تخصیص داد ضمن این برنامه کلیه صادرات کشمش و سالامبور و سنگهای آهن، حنظل، مانگانیزو

کرم ۲۰ درصد و سنگ روی ۱۰ درصد جایزه صدور پرداخت خواهد شد. این اقدام موجب گردید که قسمت اعظم معادن

کشور دوباره با امیدواری کامل بکار و کوشش پرداخته و اقدام بتهیه و صدور سنگهای معدنی مینمایند.

نیت و تفاهم کاملی نتایج بسیار مهمی از این مذاکرات حاصل گردیده و این خود عامل مؤثری در افزایش و توسعه صادرات

کشور خواهد بود. چون طریقه عرضه کالاهای صادراتی بخصوص در مورد مواد غذایی عامل مؤثری در حفظ و گسترش بازار آن میباشد

مؤسسه استاندارد با کوشش فراوان اقدامات مؤثری در اینراه بعمل آورده بطوریکه تا کنون ۷۵ درصد خرما های کشور بصورت

استاندارد شده صادر میگردد همینطور کوشش فراوان در استاندارد نمودن محصول کشمش شده و امیدواری کامل حاصل

است که تا اواخر سال آینده کلیه صادرات کشمش ایران استاندارد شود.

بمنظور توسعه بازارهای صادراتی واحد جدیدی در وزارت اقتصاد بوجود آمده که وظیفه آن مطالعه و بررسی کلیه

اطلاعات و آمارهای بازار گابی خارجی تمام کشورهاست. در این مطالعات کالاهای صادراتی ایران اساس کار قرار گرفته و

کوشش میشود که بازارهای که این قبیل کالاها در کشورهای مختلف دارند بررسی و حجم آن تعیین گردد.

ضمناً معلوم شود که چه کشورهایی صادر کننده این قبیل محصولات میباشد بدین ترتیب با بررسی این ارقام و

اطلاعات سعی میگردد که بازارهای جدیدی که تا کنون بدان دسترسی نداشته ایم کشف گردند. از طرف دیگر با تسهیلات

حجم کل بازارهای جهانی برای جذب محصولات مختلف نظیر کالاهای صادراتی ایران کوشش خواهد شد که توصیه های لازم

بکشاورزان و صادر کنندگان کشور بشود تا در اقدامات خود راهنمایی گردند. امید است بدین ترتیب در آتی موفق بشویم

که با بررسی نوع و خصوصیات کالاهای مورد علاقه بازارهای بین المللی اطلاعات جالبی کسب و با انجام توصیه های لازم

بعلاقتمندان و افراد ذربط گسترش بیشتری بکار صادرات کشور بدهیم.

برای تقویت تولید کنندگان و صادر کنندگان و ایجاد حسن تفاهم کامل میان آنان سازمانهای صنعتی بوجود آمده

سازمان تولید کنندگان و صادر کنندگان خشکبار در آذربایجان، خراسان و تهران تشکیل و ضمناً یک سازمان

مرکزی با شرکت نمایندگان سازمان های مزبور ایجاد شده است. نظیر این سازمان در مورد فرش بزودی بنیت خواهد

رسید. تولید کنندگان و صادر کنندگان پسته با ایجاد سازمان مجهری توانستند نیروی متشکلی برای عرضه پسته کشور در

خارج بوجود آورند و در اینراه موفق کامل داشته اند. بزودی نظیر این تشکیلات در مورد سایر کالاهای

صادراتی کشور بوجود خواهد آمد. با اقداماتی که تا کنون در زمینه صادرات معمول گردیده و با اجرای طرح هایی که در این مورد آماده شده دولت اطمینان

دارد که صادرات در آینده رونق روز افزونی خواهد یافت و گمان میکنم خانم نفیسی تصدیق بفرمایند (خانم نفیسی -

ما همه فرمایشات سرکار را تصدیق میکنیم) و عملاً مقادیر بیشتری از محصولات کشور در بازارهای جهانی که طالب آن

هستند عرضه و بفروش خواهد رسید. خوشبختانه درسال جاری بر اثر ساختمان سد سفید رود و حصول شرایط مناسب دیگر

محصول برنج بمیزان قابل توجهی افزایش یافته است دولت با پیش بینی این وضع از مدتی قبل در صدور تهیه بازار برای

برنج کشور بوده و خوشبختانه قراردادهای لازم در این مورد امضاء و باطمینان خاطر چنانکه معروض اقتضا اضافه محصول

برنج کشور صادر خواهد شد. مطالعات متخصصین اقتصادی لزوم تغییر سیاست دولت

در این مورد لازم است باستحضار نمایند گان محترم برساند که تا سال ۱۳۴۰ واردات چای بکشور بطور طبیعی و

آزادانه انجام میگرفت و سالیانه حدود ۱۰ تا ۱۳ هزار تن چای خارجی به کشور وارد میگردد. در سال ۱۳۴۰ تصویب نامه ای از طرف دولت صادر گردید که بر طبق آن ورود

چای خارجی فقط از کشورهای مجاز گردید که تولید کننده چای بوده و با ایران موافقتنامه بازار گابی داشته باشند

از آن بیعد واردات چای منحصراً از کشورهای هندوستان و سیلان بعمل آمد در نتیجه میزان واردات چای از ۱۰ هزار تن در سال ۱۳۳۹ به ۶ هزار تن در سال ۱۳۴۰ تقلیل یافت.

چون مصرف چای خارجی با توجه بآمارهای موجود

و با در نظر گرفتن میزان مصرف متوسط افراد بمراتب بیش از این مقدار بود تفاوت از طریق غیر متجاز بکشور وارد میگردد است.

مقررات سال ۱۳۴۰ که بظاهر برای افزایش صادرات خشکیار کشور انجام شده بود موجب گردید که دولت سالیانه حدود ۵۰ تا ۵۰۰ میلیون ریال عواید کمربندی و سودبازرگانی خود را از دست بدهد و مردم کشور نیز جای مورد مصرف خود را بیهای گرانتری خریداری نمایند.

با تعیین سهمیه و محدود بودن میزان واردات جای بمقدار مندرج در فقره اردادهای منعقد با کشورهای هندوستان غالباً سفارشات بوسیله اشخاصیکه ببحر کافی در امر چای نداشته و آشنائی با طبع و سلیقه مردم نداشته اند انجام و چون قسمت عمده این سفارشات نیز در فاصله زمانی محدود و غالباً خارج از فصل حراج انجام میگرفت تجار ایرانی در اثر افزایش قیمت جای در محل عرضه احتیاجات خود را به قیمت گرانتری تهیه و ضمناً مجبور بودند که واردات خود را غالباً از دست دوم ببهای بیشتری خریداری نمایند.

در عمل کشور ما برای واردات قانونی جای نیز مجبور بوده است پول بیشتری از آنچه لازم بوده است پرداخت نماید. مهمتر از همه چون قسمت اعظم خرید جای داخل از طرف سازمان چای صرفاً بمنظور فروش مجدد آن بوارد کنندگان چای خارجی و اختلاط با چای خارجی انجام میگردد بر اثر تقلیل واردات چای عملاً سازمان چای نمیتوانست بر میزان خرید بر یک سز جای بیفزاید. در حالیکه بر طبق مقررات جدید و با آزادی ورود چای چون میزان واردات جای خارجی از طریق قانونی بمیزان قابل توجهی افزایش خواهد یافت عملاً سازمان چای قادر خواهد بود بر میزان خرید بر یک سز چای از جایکاران کشور بمقدار قابل ملاحظه ای بیفزاید و این امر کمک مؤثری بچایکاران کشور خواهد نمود.

(احسن) در اینجلازم است باستحضار برسد که طرح آزادی ورود جای موجب خواهد گردید که احتیاجات مردم کشور بجای خارجی از طریق قانونی تأمین و در نتیجه درآمد دولت افزایش یابد. جای بقیمت مناسب بدست مردم برسد. میزان خرید بر یک سز چای از طرف سازمان چای افزایش یابد و ارزش کمتری بالمآل از کشور خارج شود. برای کمک بساکنین جزایر و کرانههای خلیج فارس و بحر عمان بخصوص اهالی نقاطی که دسترسی کمتری بداخله

کشور دارند دولت تسهیلات زیادی جهت مبادلات مرزی وجود آورد. بر اثر این مقررات اهالی این مناطق خواهند توانست محصولات خود را با حداقل تشریفات اداری صادر و در مقابل آن اقدام بورد احتیاجات خود بنمایند و هر یک نامیزان معینی در سال و بمقدار مشخصی که متناسب با وضع و موقعیت محلی آنان باشد از تخفیف در سود بازرگانی و حقوق کمربندی استفاده خواهند نمود این اقدام موجب افزایش فعالیت و بهبود زندگی ساکنین جزایر و سواحل جنوبی کشور خواهد گردید و عملاً در تقلیل میزان قاچاق بنحو شایسته ای مؤثر خواهد بود.

باینکه اجرای این طرح موجب تقلیل درآمد کمربندی کشور میگردد ولی بدون تردید بمراتب بیش از آن در رفاه و آسایش مردم محروم این نقاط مؤثر خواهد بود. (صحیح است) برای برداشت درآمد بیشتری از منابع نفتی مان که در امتیاز کنسرسیوم نفت است با آرامی و منطق ولی با ثبات نام در چهار چوب سازمان کشورهاییکه با ما منافع مشترک در این زمینه دارند وارد مذاکره شده ایم و امیدواریم منطق قوی ما نسبت بحقوقمان پیروز بشود. (انشاءالله)

لازم نمیدانم در اینجا یادآوری کنم که ما در این گفتگوها هرگز دچار هیجانهای غیر لازم نشده و نخواهیم شد ولی هرگز از ثبات خودمان در این زمینه منصرف نخواهیم گردید. (احسن)

اعضاء قرارداد تجاری با بازار مشترک یکی از موفقیتهاست که در چند روزه اخیر نصیب کشور ما شده است اولین کشور آسیائی غیر از این شش کشوری که قرارداد دارند در خصوص برنامه سوم و اقداماتیکه تا کنون در قالب این برنامه انجام گرفته لازم است شمدهای باستحضار نمایندگان محترم برسانم.

برنامه سوم بر پایه تجربیاتی ضمن اجرای برنامه هفت ساله دوم بدست آمد تهیه و تنظیم گردید و هدف اصلی آن افزایش درآمد ملی و توزیع عادلانه تر درآمد و تأمین حد اکثر استفاده از منابع نیروی انسانی کشور هم از نظر کمی و هم از نظر کیفی میباشد.

برای انجام هدف مهم که افزایش درآمد ملی است مبالغ قابل توجهی سرمایه گذاری در نظر گرفته شده که با دولت مستقیماً انجام خواهد داد و با آنکه بصورت تسهیلات فنی و مالی در اختیار سرمایه گذاران خصوصی قرار خواهد گرفت بمنظور تأمین حداکثر هماهنگی بین سرمایه گذارهای سازمانهای مختلف دولتی جهت نیل بیک هدف مشترک سعی

شده است حتی الامکان تمام سرمایه گذارهای دولتی در چهار چوب برنامه سوم و از طریق سازمان برنامه انجام گردد برای

تأمین هزینه های عمرانی کشور هر سال سهم معینی از درآمد نفت بحساب سازمان برنامه گذارده میشود که بمصرف برنامه های توسعه اقتصادی برسد. البته چنانکه آقایان میدانند همساله سهم بودجه از درآمد نفت کمتر شده و سهم سازمان بعیزان پنج در صد اضافه میشود. در مورد توزیع عادلانه تر درآمد لازم است باستحضار نمایندگان محترم برساند که بنظر دولت توزیع عادلانه تر درآمد در شرایط خاص کشور ما تنها هدفش تأمین عدالت اجتماعی نیست و منظور از آن ازدیاد قدرت تولیدی و نیروی کار طبقه زحمتکش کشور نیز میباشد یک جمعیت ۲۱ میلیونی که ۶۳ درصد آن را دهقانان و روستائینان کم بضاعت تشکیل میدهد و طبقه متوسط آن قشر کوچکی از جمعیت شهر نشین است نمیتواند بازار کافی و قابل اعتمادی برای بسیاری از صنایع مصرفی بوجود آورد تا مجموعه این قلیل صنایع نیز بنوبه خود بازاری برای صنایع سنگین و تولید کننده ماشین آلات و ابزار ایجاد نماید. از این گذشته جمعیت فعال کشور که بر اثر کمی تغذیه و امراض گوناگون قدرت و توانائی خود را از دست داده باشد قادر نیست نیروی انسانی در کار و علاقمندی را که لازمه رشد سریع اقتصادی است بوجود آورد بنا بر این بمنظور ایجاد زمینه صنعتی شدن کشور و همچنین افزایش قدرت و کفایت نیروی انسانی لازم بود اقدامات اساسی در زمینه توزیع عادلانه تر درآمد بعمل آید مهمترین اقداماتی که در برنامه سوم انجام گرفت همانطور که اطلاع دارید اجرای برنامه اصلاحات ارضی و تشویق صاحبان صنایع بانعقاد قراردادهای دستجمعی بمنظور افزایش سهم کارگران در منافع کارگاهها و ازدیاد بیازده نیروی کار آنان بود.

در این مورد هدف برنامه سوم کاملاً روشن است که با توسعه سرمایه گذاری دولتی و خصوصی از یکطرف فعالیتهای نامزای ایجاد و از طرف دیگر استفاده بیشتری از شاغلین فعلی بعمل خواهد آمد. بدون شك سرمایه گذاری دولت و مردم شرط لازم برای تأمین رشد سریع اقتصادی کشور میباشد ولی حصول آن بتنهایی کافی نبوده و وجود سایر شرایط لازمه توفیق در این امر است.

این شرایط در درجه اول مربوط است بنوع سرمایه گذاری و چگونگی طرحهایی که برای سرمایه گذاری انتخاب میشوند و در درجه دوم بستگی دارد بچگونگی اجرای این

طرحها بالاخره خط مشی و سیاستی که بمنظور تضمین اجرای چوب برنامه سوم و از طریق سازمان برنامه اتخاذ میگردد.

از نظر نوع سرمایه گذاری بدون تردید اجرای برنامه اصلاحات ارضی و توسعه اعتبارات کشاورزی و توزیع وسائل کشت و فراهم نمودن سایر تسهیلات برای کشاورزان و تشکیل شرکتهای تعاونی حائز اهمیت بسیار میباشد. بمنظور تأمین موفقیت کامل برنامه اصلاحات ارضی دولت در نظر دارد اولاً سرعت بر تعداد شرکتهای تعاونی بیفزاید و ثانیاً اعتبارات کشاورزی را بنحو وسیعی در سراسر کشور در اختیار شرکتهای تعاونی و زارعین قرار دهد بصورتیکه نه تنها جای سرمایه گذاری مالکین سابق پر شود بلکه همچنان با افزایش بیشتر سرمایه گذاری و تولید وسائل بالارفتن سطح زندگی دهقانان فراهم گردد. دولت اطمینان کامل دارد که افزایش درآمد روستائینان بالمآل بر رونق صنایع کشور و بالارفتن سطح زندگی شهر نشینان کمک مؤثری خواهد نمود. ذیلاً مختصری از آنچه در سال اول برنامه سوم در زمینه کشاورزی انجام یافته باستحضار میرسد:

۱) بمنظور ازدیاد حجم اعتبارات کشاورزی و تشویق دهقانان و خرده مالکین بقالیتهای مفید در سال گذشته ۳۲۰ میلیون ریال در اختیار بانک کشاورزی و عمران روستائی گذاشته شده و امسال نیز ۵۰۰ میلیون ریال دیگر باین منظور اختصاص یافته است.

۲) برای پرداخت وام بکشاورزان فارس، کرمان، بلوچستان که در سالهای اخیر بعلت خشکسالی و کم آبی دچار خسارات فراوانی شده اند مبلغ ۲۰۰ میلیون ریال در نظر گرفته شده است که بوسیله بانک اعتبارات کشاورزی با شرایط بسیار تسهیلی در اختیار متقاضیان قرار میگردد.

۳- برای تربیت کادر بانک اعتبارات کشاورزی و تربیت عاملین شرکتهای تعاونی روستائی و بمنظور ارشاد دهقانان به تشکیل شرکتهای تعاونی و سرپرستی در توزیع اعتبارات مورد نیاز روستاها در چند ماه گذشته حدود ۵۳ میلیون ریال در اختیار بانک اعتبارات کشاورزی و عمران روستائی گذاشته شده و در سال جاری نیز برای این برنامه ۸۰ میلیون ریال دیگر از طرف سازمان برنامه پرداخت خواهد گردید.

تسهیل در امر خرید و توزیع کودهای شیمیائی بقیمتهای کمتری جمعاً مبلغ یکصد میلیون ریال در اختیار بنگاه شیمیائی قرار گرفته و در سالهای گذشته مجدداً اعتبارات کافی جهت ادامه این فعالیت اختصاص خواهد یافت.

۵- مبلغ پنج میلیون ریال بصورت وام از طریق شرکت‌های تعاونی بدهقانان املاک بهلوی که در چند سال اخیر صاحب زمین شده‌اند پرداخت گردیده است.

۶- سعدظیم محمدرضا شاه در اسفند ماه سال گذشته پایان یافت بهره برداری از آب و برق آن شروع گردید. آب حاصل از این سد امکان میدهد که اراضی وسیع و حاصلخیز خوزستان مورد بهره برداری قرار گیرد و خصوصاً صنعت نیشکر احیاء گردد. نیروی برق حاصله متجاوز از نیم میلیون کیلووات است که در حال حاضر فقط از ۱۳۰ هزار کیلووات آن استفاده میشود و برای نخستین بار برق ارزان و مطمئن در اختیار کشاورزان و صاحبان صنایع مردم خوزستان قرار میگیرد. برای استفاده بیشتری از سد مخمد رضا شاه هم اکنون طرح آبیاری آزمایشی در حال اجرا میباشد.

در اوائل سال جاری برداشت نیشکر از ۲۲۰۰ هکتار خاتمه یافت و ۱۷ هزار تن شکر خالص بدست آمد. در نظر است سطح کشت نیشکر تا سه سال آینده به ۵۰۰۰ هکتار افزایش یابد.

۷- با تکمیل شبکه سد سفید رود و تنظیم آب‌دهی و جلوگیری از سوخت کشتزارها محصول برنج ۱۴۰ هزار تن افزایش یافت و در حدود ۱۳۰ میلیون ریال اضافه درآمد نصیب مردم کیلان گردید. آقای رامبد تصدیق میفرماید (رامبد - کاملاً صحیح است) البته اگر فروش برود.

۸- یکی از طرح‌های بسیار مفیدی که اجرای آن اثر قابل ملاحظه‌ای در پیشرفت کشاورزی داد و نمودار استقبال مردم قرار گرفته است پرداخت وام با شرایط بسیار سهل و حذف تشریفات زائد جهت جبران جاهای عمیق و نیمه عمیق میباشد. برای اجرای این طرح در سال جاری ۳۰ میلیون ریال اختصاص یافته و متقاضیان میتوانند با مراجعه شعب بانک کشاورزی و پرداخت ۲۰ درصد هزینه چاه بوشیله پیمانکاری که برای هر منطقه انتخاب شده‌اند اقدام بفرجه چاه کرده و ۸۰ درصد بقیه را با قسط هفت ساله با بهره سه درصد بپردازند.

یک موضوع محرمانه بعرض آقایان برسانم بشرطی که محرمانه نگاه دارند (خنده نمایندگان) و آن این است که برای مناطق خیلی خشک هم چاه عمیق خواهند زد (دکتر الموتی - مثل قزوین که البته یادتان نرود) (یکی دیگر از نمایندگان - سهمیه تعیین بفرمائید) دوسه نایب‌ترین است (یکی از نمایندگان - جیرفت و کرمان را فراموش نفرمائید).

میزان استقبال مردم از این طرح بقدری است که دولت

در نظر دارد اعتبار آنرا به لافل دو برابر میزان فعلی افزایش دهد.

۹- برای اجرای برنامه دفع آفات ۱۷ میلیون تومان اعتبار اختصاص یافته و کلیه مواد و لوازم مورد نیاز از قبیل سموم و هواپیمای سمپاش و وسائل حمل و نقل خریداری شده است. ولابد اثراتش را در دفع آفت بنه شمال و آفت برنج شمال و پسته قزوین و کرمان آقایان ملاحظه فرموده‌اند. (صحیح است) ۱۰- برای ازدیاد و اصلاح محصول بنه و غلات برنامه‌های مشخص در دست اجرا است که در نتیجه آن سالانه بمیزان ۲۰ هزار تن بر تولید بنه افزوده میگردد و ضمناً کوشش خواهد شد که در اواخر دوره برنامه پنج ساله سوم کشور از ورود گندم خارجی بکلی بی‌نیاز گردد.

۱۱- همچنین بمنظور جلوگیری از بیماری‌های دامی و اصلاح نژاد و ازدیاد تولید دام برنامه‌های مفصلی در دست اجرا است که بیان آن از حوصله این مختصر خارج است.

طرح‌های دیگری که در برنامه سوم دولت برای آنها اهمیت زیاد قائل است عبارتند از طرح‌های فرهنگی، بهداشتی، صنایع و معادن و برق و سوخت. هدف طرح‌های فرهنگی افزایش سریع تعداد با سوادان و بالا رفتن سطح تخصص و کاردانی افراد کشور میباشد و برنامه سپاه دانش و توسعه تعلیمات حرفه‌ای از جمله قدم‌های اساسی است که در این زمینه برداشته شده است.

در رشته صنعت و مهندسی هدف آن است که حتی الامکان انگار فعالیتهای جدید در دست مردم باشد و بمنظور تشویق سرمایه گذاری خصوصی مبلغ ۱۲۰۰ میلیون ریال تأمین شده که متدرجاً از طریق بانک اعتبارات صنعتی با شرایط مناسب در اختیار صاحبان صنایع متوسط و بزرگ گذارده میشود و بعلاوه بمنظور مشارکت با سرمایه گذاران خصوصی مبلغ ۵۰۰ میلیون ریال دیگر اختصاص داده شده است.

تجربه گذشته نشان داده که یکی از موانع مهم رشد کشاورزی و صنعت کشور فقدان برق ارزان و منظم در سراسر کشور است. برای رفع این اشکال در برنامه سوم توجه خاصی بتأمین برق ارزان و مطمئن جهت صنایع فعلی و آینده کشور و همچنین روستاها گردیده و اولین قدم با تأسیس سازمان برق کشور برداشته شده است. مراکز عمده مصرف عبارتند از تهران - اصفهان - شیراز - کرمان - کرمانشاه - همدان - رشت و پهلوی - تبریز و مشهد و بابل - ساری و شاهی که مطالعات مربوط بتأمین برق این نقاط در مرحله نخست انجام

خواهد گرفت. در زمینه راهسازی برنامه سوم علاوه بر ساختن چند شاهراه مهم بین بازرگان - تبریز - تهران و تهران شاه پسند مشهد و سلفات چند راه مهم اصفهان یزد و ساختن شاهراه‌های بهبهان، اصفهان توجه زیادی بر راه‌های فرعی گردیده و منظور آنستکه مناطق کشاورزی برماکز بخشها و راه‌های درجه اول و دوم کشور ارتباط پیدا کنند و محصولات کشاورزی و صنعتی بشکل بهتر و سریعتری بین شهر و روستا مبادله شوند. از نقطه نظر چگونگی اجرای هدف آنستکه در برنامه سوم تا آنجا که ممکن است از تمرکز کارها در تهران جلوگیری شود و در سطح روستا، شهرستان و استان واحدهائی بوجود آیند که بتوانند بسیاری از برنامه‌های محلی را بابتکار مردم بومی تهیه و تنظیم و اجراء کنند. با تأسیس دفاتر فنی استان که بمنظور هم‌آهنگی فعالیتهای وزارتخانه‌های مختلف در سطح استان و حل و فصل امور در محل بوجود آمده زمینه این امر فراهم شده ولی هنوز پاره‌ای اقدامات اساسی مانند تشکیل انجمنهای ایالتی و ولایتی و با اصطلاح جدید شوراهای شهرستان و استان که از نمایندگان مردم محل تشکیل خواهند شد لازم است در آینده نزدیک انجام یابد. بطوریکه نمایندگان محترم اطلاع دارند هدف اولیه برنامه عمرانی سوم تأمین ۶ درصد رشد اقتصادی سالانه بود ولی این میزان رشد هنوز با ایده‌آلهای مترقیانه شاهنشاه ما تطبیق نمیکند و شاهنشاه علاقه دارند که کوشش بعمل آید تا رشد اقتصادی کشور از این میزان بیشتر شود.

در اجرای منویات اعلیحضرت هماهنگی دولت در نظر دارد بودجه عمرانی سازمان برنامه در سال ۱۴۵ میلیارد ریال افزایش دهد. بدین منظور اعتبارات برنامه سوم بر اساس منویات مبارک ملو کانه مورد تجدید نظر قرار خواهد گرفت و مراتب متعاقباً باستحضار مجلس خواهد رسید. با آنکه در برنامه سوم توجه زیادی بساختن بندهای کوچک شده است و اقدامات اساسی در این مورد انجام خواهد شد برای اینکه مقدمات کار ساختمان سد های بزرگ در برنامه‌های آینده فراهم و فرصت از دست نرود در طول برنامه سوم مطالعات کافی برای ساختمان سد های درود زن در فارس، زرینه رود در آذربایجان و کسبک داش در اصفهان و هلیل رود در کرمان انجام خواهد گردید. مطالعات سد سنکرسوار کرکان تمام شده و بزودی مناقصه آن انجام میگردد همچنین تونلهای سد سفید رود در حال حفار است و هفتاد هزار هکتار اراضی فوئانات

کیلان را زیر کشت خواهد برد. علاوه بر این در اثر مذاکره اینکه با دولت ایجاد جماهیر شوروی بعمل آمد موافقت گردیده که اقدامات مشترک جهت بررسی امکانات سد سازی روی رودخانه‌های آترک و آرس معمول گردد ضمناً یاد آور میشود که ساختمان سد لتیان جهت استفاده از آب و برق آن برای تهران و شیرازات در دست اجراست که طی برنامه سوم کار ساختمان بهره برداری از آن خاتمه مییابد و در مورد پرداخت قیمت زمین‌هایی که زیر سد لتیان خواهد رفت مجلسین تصمیم خواهند گرفت (یکی از نمایندگان - مجالی بدهید) علاوه بر این برای حرکت فوری چرخهای اقتصادی اسنال دست بکار عملیات عمرانی فوری شدیم که اهم آن ساختمان خانه‌های سازمانی بتعداد ده هزار خانه در سراسر کشور و تأمین اعتبار برای بناهای نیمه تمام دولتی و ساختن آنها در سراسر کشور است. همچنین تصمیم فوری براه انداختن هفت کارخانه قند و تکمیل کارخانجات قند در سراسر کشور که شاهنشاه معظم توجه خاص برای بهبود حال کشاورزان آن دارند یکی دیگر از این برنامه‌های فوری است. برنامه‌های جاهای عمیق که در بالا به آن اشاره شد نیز از این نقطه نظر قابل ملاحظه است از طرف شرکت ملی نفت دو قرارداد بزرگ برای ساختن تصفیه خانه بزرگ تهران و لوله‌کشی های گاز و نفت نیز منعقد شده که اثرات آن تا چند ماه دیگر بصورت غیر قابل تصویری مشهود خواهد شد.

وضع پولی کشور

در اینجا لازم است شمه ای در باره وضع پولی کشور

باستحضار نمایندگان محترم برسد:

در مبارزه با تورم ترقی دائمی قیمت‌ها دولت در یکساله گذشته توفیق کامل حاصل کرده و ضمن حفظ و ارزش پول قدرت خرید آن توانسته است با این مشکل اقتصادی بنحو شایسته ای مبارزه نماید شاخص هزینه زندگی در مرداد ماه ۱۳۴۲ با مقایسه با ماه مشابه سال قبل فقط شش دهم در صد افزایش یافته و با توجه باین امر که شاخص‌های عمده فروشی در مرداد ماه جاری هفت دهم در صد کمتر از سال قبل بوده است میتوان نتیجه گرفت که یکساله گذشته سطح هزینه زندگی بطور متوسط در ایران بطور ثابت باقی مانده و پول کشور در این مدت ارزش و قدرت خرید خود را بخوبی و بطور استثنائی حفظ نموده است. این درجه از ثبات قیمت‌ها در جهان امروز حتی در کشورهای پیشرفته کم نظیر است.

موجودی ارزی کشور که در چند سال گذشته تقلیل

یافته بود بر اثر اقدامات مؤثر دولت وضع رضایتبخشی بخود گرفته است.

در شش ماهه اول سال جاری دولت فقط ۶/۶ میلیون دلار از وام خارجی استفاده نموده و تنها در این مدت مبلغ ۱۸۵ میلیون دلار اژاصل و بهره و وامهای گذشته را پرداخته است. (احسن) بعلاوه در چهار ماه اول سال جاری معادل ۲۳۶ میلیون دلار از تعهدات و بدهی خالص بازار کانا و مؤسسات خصوصی بخارج از کشور پرداخت گردیده است بدین ترتیب در نیمه اول امسال نه تنها مبلغ ۳۵۵ میلیون دلار از بدهی خالص دولت و بازار کانا بخارج کاسته شده است معطداً در این مدت معادل ۹۹ میلیون دلار نیز بموجودی ارزی کشور افزوده گردیده است. (احسن)

ضمناً خاطر نشان میسازد که میزان بدهی دولت بیانگ مر کزی در پایان مردادماه ۱۳۴۱ معادل چهار هزار و شصت و شصت میلیون ریال بوده و در پایان مرداد سال جاری برقم دوهزار و دویست و شصت و هفت و میلیون ریال کاهش یافته (احسن) و با معارت دیگر میزان بدهی دولت بیانگ مر کزی در یکساله اخیر بکمتر از نصف تقلیل پیدا کرده است. (احسن)

این بهبود قابل توجه در وضع پولی و ارزی کشور بمیزان قابل ملاحظه‌ای در بالا بردن ارزش بین المللی ریال و جلب اعتماد سایر کشورها بنبات وضع اقتصادی ایران تأثیر داشته است. (صحیح است)

نمونه بازار تجکیم موقعیت ایران پیشنهادهای روز- افزون سرمایه گذاری و اعطای اعتبارات طولی المدت خارجی است و این امر خود نتیجه نبات سیاسی و اقتصادی بی نظیری است که در کشور ما بوجود آمده است. (صحیح است) دولت در عین حفظ نبات قیمتها و تحکیم وضع ارزی کشور کوشش مجدانه در تسریع گردش چرخهای اقتصادی بعمل آورده و سعی نموده است رونق بازار از سر گرفته شود. برای نیل بدین منظور ضمن تشویق و تقویت فعالیت‌های خصوصی اقداماتی بعمل آورد تا بر امکانات بانکها در اعطای اعتبارات افزوده شود. در نتیجه میزان اعتبارات اعطائی بانکها بمردم و مؤسسات خصوصی در پایان مرداد ماه سال جاری ۱۰ میلیارد ریال یعنی قریب ۲۰ درصد بیش از زمان مشابه در سال قبل بوده است. (مهندس والا - بشرطی که بهره کم شود) مطالعاتی شده است جمع حجم پول در گردش در مرداد امسال معادل چهل و سه هزار و پنجاه و پنج

تصویب نمود.

بطوریکه ملاحظه فرمودند اولاً بودجه سال جاری طوری تصویب و بموقع اجراء گذارده شد که از ماه اول سال هزینه‌های کشور بر اساس بودجه مصوب قابل پرداخت بود. ثانیاً در تنظیم آن رویه و تدابیری اتخاذ گردید که بودجه تفصیلی وزارتخانه‌ها متعاقب تصویب بودجه کل کشور بدون حصول روقفه و معطلی تصویب و بموزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی ابلاغ شد و از نتایج بسیار مفیدی که از اتخاذ این تصمیمات عاید شد اینست که درآمدها و هزینه‌ها بترتیب صحیح طبقه بندی شدند، بنحوی که بودجه‌های تفصیلی سهولت بررسی در انواع درآمدها و بخصوص هزینه‌ها را اجراء بجز میسازد و بعنوان مثال تفکیک هزینه‌های کارگزینی وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی را که با توجه بانواع عناوین استخدامی طبقه بندی شده میتوان ذکر نمود و بودجه ۱۳۴۲ مخصوصاً از این لحاظ در هیچ دوره‌ای سابقه نداشته است.

بودجه سال جاری که با اصلاح بودجه های صادره از حیث در آمد بالغ بر ۵۲۰۰۰۰۰۰۰۰ ریال و از حیث هزینه ۶۲۰۰۰۰۰۰۰۰۰ ریال میباشد شمام است با کمال دقت اجراء و درآمدهای پیش بینی شده وصول و هزینه‌های تعهد شده در موقع خود پرداخت گردیده چنانچه آقایان اطلاع دارند در بیست و هشتم هر ماه بودجه‌ها تنظیم و حقوق‌ها پرداخت شده است و تا آخر سال هم همینطور است (صحیح است) و تا آخر سال هم بدون تردید اجراء خواهد شد. البته بودجه‌های عمرانی در بودجه سازمان برنامه است و در اینجا تمام شده است.

ولی نکته قابل توجه اینست که این دولت توانسته است از محل درآمدهای عمومی کشور در سال ۱۴۰۰ مبلغ ۱۰۰۰۰۰۰۰۰ ریال بابت تعهدات و وامهای وعده رسیده خارجی و داخلی پرداخت و در بودجه سال جاری نیز در حدود مبلغ ۲۰۰۰۰۰۰۰۰۰ ریال برای این تعهدات تأمین نماید و وامهای خارجی، کاملاً سر موعده پرداخت شده.

در پایان این مقال لازم میدانم باطلاع نمایندگان محترم برسانم که مسئله توسعه همه جانبه و مداوم اقتصادی برای ما وظیفه‌ای ملی است (صحیح است) و در این راه از هیچ گونه کوشش و فداکاری خودداری نخواهیم کرد. (احسن) توسعه اقتصادی تنها نتیجه داشتن سرمایه کافی و نیروی انسانی مناسب نیست بلکه از همه مهمتر اعتقاد و ایمان به پیشرفت است که ملت‌ها را بسوی آینده بهتری رهبری میکند

(احسن).

راهی که در آن قدم گذاشته ایم قابل بازگشت نیست. اصلاحات اجتماعی عظیمی که بر رهبری شاهنشاه ما در این کشور صورت گرفته است و منابع عظیم طبیعی که خداوند باین ملک ارزانی داشته و مردمان زحمتکش و خوش فزونی که ملت ما را تشکیل داده اند بما امکان توسعه هر چه بیشتر و تأمین وسائل خوشبختی نسل‌های آینده را میدهد. (صحیح است) حال بر ما است که در این بیکار علیه عقب ماندگی و فقر و بیعدالتی از هیچ کوشش فرو گذار نکنیم و از پای نشینیم تا اینکه این کشور تاریخی را تحت رهبری شاهنشاه معظم بیای ممالک پیشرفته جهان برسانیم. (انشاءالله)

پس از پایان این گفتگو لازم میدانم بعرض مجلس محترم شورای ملی برسانم که ما در حین انجام این امور یک ثانیه در اجراء برنامه اصلی انقلاب غفلت نکرده ایم. (احسن) برنامه اساسی و عمیق اصلاحات ارضی شاهنشاه دنبال شد، بطوریکه مرحله اول آن اکنون بیابان رسیده است. در اینجا بی مناسبت نمیدانم ذکر کنم که در اجراء مرحله اول قانون اصلاحات ارضی ۸۰۴۲ قریه شش دانگ و کمتر از شش دانگ که قیمت آنها بالغ بر ۴/۷۱۶/۰۱۶/۸۸۲ ریال میباشد از مالکین مشمول خریداری و بین ۲۷۱/۰۲۶ خانواده زارع تقسیم گردیده است. (احسن) بابت قسمت اول املاک خریداری شده ۴۹۶۳۹۰۰ ریال نقداً بمالکین پرداخت شد و بقیه آن در چهارده قسط سالیانه پرداخت خواهد شد.

موضوع دیگری که باید بعرض مجلس برسد، هیئت دولت تصمیم گرفت قیمت املاک را بمالکینی که مایل باشند نقداً پرداخت نماید و این تصمیم در نبات اقتصادی ما و تولید حس اعتماد بین مردم اثر فراوان داشت. البته فعلاً اقساط دو سال را میپردازیم ولی بزودی برای پرداخت نقدی تمام اقساط تصمیم لازم اتخاذ خواهد شد. (انشاءالله)

البته آقایان محترم مستحضرنند که بهر صورت ۱/۶ بهره با قسط تعلق میگیرد با وصف این مالکینی که مایل به دریافت نقدی قیمت املاک خود باشند با کم کردن بهره از طرف بانکهای دولتی قابل پرداخت خواهد بود.

اصل اساسی پیشرفت این برنامه فهم برنامه اصلاحات ارضی تشکیل شرکتها تعاونی است. باید باستحضار برسانم که تا کنون ۳۴۰۰ شرکت تعاونی تشکیل شده که تعداد اعضاء آن بالغ بر ۵۴۶ هزار نفر میباشد.

ما از برنامه های اساسی دیگر کشاورزی نیز غفلت نداشته ایم قانون ملی شدن جنگلها انجام شده از مراعات ملی بهر چه در مورد کشاورزی و صنایع و معادن و راه ایلان و عشا بر برداشته شده و پرداخت حق آب چر و علف چر بمراعات دولتی لغو گردید. (احسن)

در مورد دفع آفات نباتی و دفع ملخ نیز اقدامات دامنهداری صورت گرفته است چون قبلاً عرض کردم فعالیعت احتراز از طول کلام از ذکر آن خودداری میشود.

برنامه مبارزه با جهل و بیسوادی با قدرت و نیروی کافی بمرحله اجراء درآمده و اینک مختصری از آن باستحضار مجلس محترم میرسد.

آقایان نمایندگان محترم استحضار دارند که این برنامه ابتکاری شاهنشاه در این اثر خاصی گذاشت (صحیح است) (کف زدن نمایندگان)

لازم میدانم این نکته را بعرض برسانم که تمرکز قوای ما در سال گذشته راجع به توسعه تعلیمات ابتدائی بود.

در اجرای فرمان شاهنشاه اعتبارات فرهنگ در سال گذشته از بودجه دولت به ۹۶۷۳۰۵۶۷۲۰۹ ریال رسید که از این مبلغ بیش از ۵۲۳ میلیون ریال بتعلیمات ابتدائی و متوسطه تخصیص داشت ضمناً این نکته را بعرض برسانم که یکی از ممالک کم نظیری هستیم که بودجه فرهنگ، با بودجه ارتش، نزدیک است (صحیح است احسن) حتی آزادخواهترین ممالک دنیا که البته خود را آزادخواه جلوه میدهند بودجه ارتششان چندین برابر بودجه های دیگرشان است. (صحیح است) و بقیه برای دانشسرای عالی و دانشگاه های تهران و شهرستانها بمصرف رسیده علاوه بر آن از محل اعتبارات برنامه سوم عمرانی در این سال قریب ۲۴۴۰ میلیون ریال به طرحهای مختلف فرهنگی از تعلیمات ابتدائی و متوسطه و حرفه ای و فنی تا تعلیمات عالی و دانشگاهی اختصاص یافته است.

وزارت فرهنگ در سال گذشته راجع با اجرای فرمان شاهنشاه در تشکیل سپاه دانش به چرخ تعلیمات ابتدائی حرکت تازه داد که توجه همه جهات را جلب کرد. با این طرح ابتکاری نخستین بار فرهنگ در دهکده ها و روستاهای دور افتاده نفوذ کرد. برنامه تعلیم و تربیت جوانان ایرانی که بجای خدمت نظام وظیفه بخدمت فرهنگ دعوت شدند بخوبی پیشرفت کرد. دوره اول سپاه دانش شامل ۲۴۶۰ نفر در اردیبهشت ماه امسال بمحل مأموریت خود عازم شدند و دسته

دوم که فقط از داوطلبان تشکیل شده بود شامل قریب ۶۰۰ نفر در همین روزها بمأموریت خواهند رفت.

کار این جوانان تنها آموختن سواد بکودکان و جوانان روستائی نیست بلکه ایشان برعهده دارند که تا حد امکان آداب زندگی جدید و اصول بهداشت و کشاورزی و مسائل اجتماعی را نیز بروستائیان بیاموزند تا کنون با راهنمایی و سرپرستی سپاهیان دانش بیش از ۷۰۰ بنای دبستان جدید در روستاها ساخته شده است. بیش از ۱۵۰۰۰۰۰ دختر و پسر و بزرگسال روستائی در این پنج ماه اخیر نزد سپاهیان دانش تحصیل پرداخته اند.

برای توسعه و ازدیاد دبستانهای شهری نیز اقدامات وسیعی صورت گرفته است در سال ۱۳۴۱ قریب ۷۷۰۰ آموزگار جدید استخدام و در دبستانهای کشور بخدمت گماشته شده اند نزدیک به ۱۶۰۰۰۰ نوآموز در سال گذشته بپر شماره کودکان دبستانی افزوده شده است. باین طریق تنها در سال گذشته بیش از سیصد هزار نفر از مردم کشور اضافه بر سال قبل تحصیل در قسمت ابتدائی پرداخته اند و این افزایش بسیار قابل ملاحظه است. (صحیح است)

در قسمت ساختمان مدارس برای تکمیل ساختمانهای نیمه تمام اقدام شده و بنای ۲۷۱ آموزشگاه با تمام رسیده و مورد استفاده قرار گرفته است علاوه بر آن از محل صدی پنج سهم فرهنگ از درآمد شهر دارها ۴۲ آموزشگاه درسراسر کشور ساخته و آماده شده است و این غیر از ۱۴ ساختمان آموزشگاه است که از طرف اشخاص نیکوکار بوزارت فرهنگ

هدیه شده است. متن کتابهای درس ابتدائی اصلاح شده و در سال گذشته متجاوز از ۴۵۰۰۰۰۰ جلد کتاب چهار ساله اول ابتدائی با همکاری مادی و معنوی سازمان شاهنشاهی خدمات اجتماعی، چاپ و برایگان در دسترس نوآموزان سراسر کشور گذاشته شده است.

کتابهای سپاه دانش که خصوصاً برای تدریس در روستاها تهیه شده است نیز بتعداد ۳۰۰۰۰۰ جلد چاپ شده و جلد دوم آن بهمین تعداد زیر چاپ است که بزودی منتشر میشود.

علاوه بر این قریب ۶۰۰۰۰۰ نسخه کتابهای اول و دوم سالمندان برای مبارزه با بیسوادی تهیه و در دسترس سالمندان نوآموز بطور رایگان قرار گرفته است. در قسمت دبیرستانها ممتزین اقدامی که صورت گرفت

وحدت کتابهای درسی و اقدام در تنزل قیمت این کتب بود (صحیح است) که تا میزان ۶۰٪ نسبت بسالهای قبل تخفیف یافت. (صحیح است)

اقدام برای بهبود متن کتابهای درسی در برنامه سال جاری وزارت فرهنگ است و نتیجه آن در سال تحصیلی آینده حاصل خواهد شد.

در قسمت تعلیمات عالی وزارت فرهنگ کوشیده است که با حذف و ادغام بعضی از مؤسسات و ایجاد دانشکده ها و مؤسسات جدید از وسائل و امکانات خود حد اکثر نتیجه را برای رفع احتیاجات کشور بدست بیاورد.

با تأسیس شورای مرکزی دانشگاهها و تدوین قانون جدید استخدام کادر آموزشی، در سازمان دانشگاهها و آموزشگاههای عالی کشور تجدید نظر اساسی بعمل آمده و امید است نتایج بسیار سودمند از این اقدامات حاصل شود. دستگاههای عالی آموزش صنعتی و کشاورزی در سال گذشته تأسیس یافته و شروع بکار کرده اند، از آن جمله مرکز تعلیمات حرفه ای و فنی در نارنگ مخصوصاً خواهر می کنم آقایان تشریف ببرند و ببینید که از حیث وسعت و مجهز بودن در خاورمیانه بی نظیر است و سازمان نمونه تعلیمات کشاورزی در کرج و تجدید سازمان دانشکده صنعتی و تأسیس دانشکده علوم در مشهد باید ذکر شود.

تجدید نظر در برنامه دبیرستانها کاری است که در سال گذشته مورد توجه وزارت فرهنگ بوده است و بزودی برای آنکه تعلیمات متوسطه با احتیاجات کشور متناسب و هماهنگ

شود نتیجه این مطالعات بموقع اجراء گذاشته خواهد شد. در سال گذشته ۵۰۰ دبیر جدید لیسانسیه استخدام و تدریس در دبیرستانهای کشور مأمور شدند. در سال جاری نیز تاکنون قریب ۷۰۰ دبیر جدید برای اعزام بشهرستانها به استخدام وزارت فرهنگ در آمده اند و هنوز هم آقایان شکایت دارند حق هم دارید.

برای سهیم شدن کارگران در منافع کارخانجات اقدامات دامنهدار بعمل آمد. در کارگاههای مشمول قانون با توجه بامکانات اجرایی قرارداد های دسته جمعی بین کارفرما و سندیکاهای نمایندگان کارگران منعقد و هم اکنون قانون مزبور در بسیاری از واحدهای صنعتی و تولیدی بمرحله اجراء در آمده است.

در امور بهداشتی نیز آنجا که امکانات بودجه اجازه میداده است دولت از وظیفه خود غفلت نکرده است.

البته برنامه دولت این است که بیش گیریهها بطور کلی برعهده دولت باشد و امور درمانی بتدریج بمردم واگذار شود.

(صحیح است) بنا بر این در امور بهداشتی پیش گیری کوچکترین غفلت نشده برنامه ریشه کنی مالاریا، مبارزه باسل و آبله و غیره دنبال شده است. گاهی که در روزنامه های بیند در ممالک مشابه ما ایذمی آبله و حصه مشاهده شده است آنوقت بنده بفکر میافتم که مملکت ما واقعاً ممکن است که از خیلی از نعمتها برخوردار است (صحیح است).

در مورد امور درمانی نیز از اقدام لازم با توجه بامکانات

بودجه فروگذار نشده است. در مورد دادگستری نیز سعی کردیم تشکیلات دادگستری و قوانین مربوط بدعاوی مردم سریعتر انجام یابد و خلاصه چرخ دادگستری حتی الامکان منطبق بر چرخ انقلاب شاه و مردم بحرکت در آید. بنا بر این طرحهای لازم از طرف وزیر دادگستری تهیه و تا آنجا که امکان داشت در هیئت دولت تصویب رسید و امیدوارم دنباله این کار را نیز مجلس محترم شورای ملی بی پایان برساند. (انشاءالله)

البته مجلس سنا، همچنین در وظیفه اصلی دورنگاهداری دادگستری از سیاست يك آن غفلت نشده (صحیح است) و یقین است که مردم و جامعه قضات دادگستری این مطالب را تأیید میکنند که در دولت من چه در کابینه اول و چه کابینه دوم وزراء دادگستری هرگز درصد اعمال غرض نبوده اند. (صحیح است)

بدیهی است این دویه رادولتی میتواند داشته باشد که

قصدها داشته باشد دادگستری وسیله اجرای مقاصد سیاسی باشد و من واقعاً مقتضی هستم که در دولتهائیکه مسئول بوده ام عدالت را با سیاست آلوده نکرده و دادگستری را ملعبه قرار نداده ام و مخالفان سیاسی دولت هم در سایه این رویه که از شخص شاهنشاه مالها هم شده احسب امن و امان میکنند. (صحیح است)

خلاصه آنکه مواد ششگانه انقلابی بمرحله اجراء گذاشته شد و بعلاوه بتصویب ملت رسید و بهر صورت دولت کوچکترین غفلتی در انجام وظائف خویش روانداشت و نمیتوانست داشته باشد. (صحیح است)

البته در این اثناء عناصری که منافع غیر مشروع آنها بخطرات افتاده بود انواع کارشکنی ها در کار دولت کردند؛ من در اینجا خدای متعال را گواهی میکنم که هر مخالف شخصی را نادیده گرفته ام (احسن) و هیچ مخالف شخصی را حتی تهدید به حبس

با تعیین نکرده ام (احسنت) ولی وقتی پای مصالح عالیه کشور در میان بود وقتی اصل انقلاب مقدس شاه و ملت ممکن بود خدای نکرده خدشه دار شود یا جریان آن متوقف شود دولت از تمام قدرت قانونی خود برای درهم کوبیدن چنین مقاومت های مضره استفاده کرد (پرویزی-آفرین) که چه درهم کوبیدن شرارت های چند نفر انگشت شمار بدنام و فاسد در جنوب و چه خورد کردن چند نفر مزدور خائن در جریان ننگین پانزدهم خرداد نمونه های بارز این اعمال قدرت قانونی دولت هستند.

بهر صورت امروز کشوره از يك ضابطه قوی برخوردار است (صحیح است) که هر خاطمی میداند مورد تعقیب قرار میگردد و هر خادم مورد تشویق واقع میشود و این امر یکی از لوازم حیات پر افتخار ایندوره سازندگی ایران است.

در سیاست خارجی که مورد عمل دولت بود منطق بر سیاست خریدمندان شاهنشاه ایران در دو جمله خلاصه می شود. پابندی به تعهدات بین المللی و قراردادهای موجوده و برقراری حسن رابطه متقابل با همسایگان.

در این زمینه باید بعرض برسانم که دولت کاملاً توفیق یافته است، ما تمام تعهدات خود را محترم داشته و داریم، با کلیه دوستان و متحدین خودمان سیاستی روشن و صریح و متین دنبال کرده ایم و چنانکه شاهنشاه معظم در روز گشایش مجلسین فرمودند با تمام همسایگان حسن رابطه همجواری داریم. با ترکیه و پاکستان که اعضای پیمان دفاعی ستوه هستند هم پیمان هستیم و با افغانستان روابط برادرانه داریم با عراق حسن رابطه کامل برقرار است و اخیراً سفراء کبار در پابخت های دو کشور دوست و همجواری مستقر شده اند. با کشور بزرگ اتحاد جماهیر شوروی روابط کاملاً دوستانه داریم.

چنانکه آقایان محترم مسبوق هستند در فصل سازمان برنامه با استحضار رساندم قرارداد فنی بهبود شیلات شمال و همچنین قرارداد ساختمان های معظم سدهای ارس که حدود هشتاد میلیون دلار مخارج مشترک آن برآورد شده است بین اتحاد جماهیر شوروی و ایران بسته شده است در مقابل مخارجی که اتحاد جماهیر شوروی تعهد می کند از کشور ایران جنس دریافت خواهد داشت. و بهر حال امید توسعه بیشتری باز هم در روابط تجاری و فنی بین دو کشور موجود است.

با اغلب کشورهای دنیا در چهار چوب احترام متقابل روابط دوستانه داریم. دیدارهای رسمی رؤسای کشورهای بزرگ

از مملکت ما نشانه اهمیت فوق العاده شاهنشاه شما و کشور شما در دنیا است (صحیح است)، من اینجا باید از مسافرت رئیس کشور هلند و کشور پنهانور و با مجد فرانسه که اخیراً واقع شده نام ببرم و از کمک های معنوی حضرت رئیس جمهور فرانسه سیاستگراری نمایم، همچنین کمک های مادی که کشور فرانسه بایران خواهد داد قابل ملاحظه است.

آقایان اطلاع دارند که بزودی حضرت رئیس جمهور آلمان و حضرت رئیس جمهور اتحاد جماهیر شوروی نیز بشکوه ما مسافرت خواهند فرمود و من اطمینان دارم که این مسافرتها در استحکام مبانی دوستی دو کشور اثرات نیکوئی خواهد داشت (صحیح است).

برنامه آینده دولت اینجانب در يك جمله کوتاه خلاصه می شود: و آن بشمر رساندن انقلاب شاهنشاه و مردم ایران است که با سر بلندی انجام یافته است. (احسنت) همه آقایان و سخنانهای محترم نیز باین منظور قیام کرده اید و اقدام خواهید فرمود. (انشاءاله)

رفورم اداری

برای نمر رساندن این انقلاب بزرگ باید چرخهای مختلف اداری کشور با انقلاب هماهنگی کند (صحیح است) که متأسفانه اکنون چنین نیست. بنابراین باید بر يك پایه اساسی تشکیلات کشوری پی ریزی شود و چنانکه شاهنشاه در روز گشایش مجلس فرمودند قانون استخدام بتصویب برسد و بموقع اجراء درآید (انشاءاله)

بطوریکه خاطر آقایان نمایندگان محترم مستحضر است دولت قانون استخدام را تهیه کرد ولی چون تصویب نهائی آن در هیئت دولت مقارن بنا انجام انتخابات دو مجلس شد بنابراین تصمیم گرفتیم طرح قانونی را برای بحث عمیق تر به مجلس تقدیم دارد تا در آن گروه های مختلف نمایندگان محترم اظهار نظر و مطالعه دقیقتری بفرمایند و این قانون که بیش از یکسال تحت مطالعه دقیق در شورای اداری کشور و همچنین در هیئت دولت بوده است از مجلسین بگذرد امیدوارم بیاری خدا مجلسین توفیق حاصل فرمایند این قانون رضامتم آنرا که پایه و اساس هر نوع رفورم اداری است از تصویب بگذرانند و این اثر بزرگ را در مجلس ۲۱ بیاد کار بگذرانند. (انشاءاله)

مقررات پیچیده اداری نیز بعد اعلاء باید ساده و آسان شود.

دولت قوانین مفید در این زمینه تقدیم مجلسین خواهد کرد.

بودجه امور مالی

برای تنظیم يك بودجه متناسب بنیه مالی کشور از هم اکنون مطالعات لازم شروع شده است. اینکه بودجه متناسب عرض میکنم نه متعادل بآن علت است که تعادل بودجه مخصوصاً در کشوری که بطرف توسعه اقتصادی و اجتماعی کام بر میآورد مطلوب نیست (صحیح است) و البته کسر بودجه متناسب بنیه مالی کشور در بودجه های مالی و عمرانی توأمأ باید ملحوظ شود.

قانون برنامه سوم با نهایت دقت و مراقبت اجراء خواهد شد و تردیدی نیست که اجراء این قانون علاوه بر آنکه مقرر میدارد در آمد ملی صدی شش بالا برود رشته های صنعت و کشاورزی و عمرانی را بعد اعلاای قدرت ممکنه بالا خواهد برد و فعالیتها را در رشته های مختلف کارها شروع خواهد کرد و هم اکنون آثار آن ظاهر شده است که چون در این زمینه قبلاً عرایض لازم شد و علاوه آقایان محترم بخوبی از این قانون استحضار دارند دیگر در اینجا عرض نمیکنم فقط نظر بلند شاهنشاه را که در افتتاح مجلس ابراز فرمودند تکرار میکنم آن اینست که با اضافه ۶٪ در آمد ملی قانع نخواهیم بود و باید اعتبارات سازمان برنامه افزایش یابد و این امر با توجهی که دنیای امروز به ثبات کشور و استحکام وضع اقتصادی ما دارد کاملاً میسر خواهد شد.

در امور فرهنگی و بهداشتی برنامه قطعی تعمیم تعلیمات ابتدائی و مبارزه با بیسوادی در سراسر کشور کما کان اجراء خواهد شد علاوه دانشگاه های کشور تکمیل خواهد شد بطوریکه نیاز با عزام محصل بخارج روز بروز کمتر شود (انشاءاله) بامور بهداشتی و بهداری کشور نیز متناسب سایر شیون کشور توجه خاص بعمل خواهد آمد. و مخصوصاً امور بهداری بتدریج بمردم اگذار خواهد شد.

اقتصاد و کشاورزی

در امر کشاورزی مرحله دوم قانون اصلاحات ارضی بصورتیکه منافع دهقانان و خرد مالکین هر دو محفوظ و محترم بماند با قدرت و قاطعیت اجراء خواهد شد. همچنین در تشکیل شرکتهای تعاونی روستائی که اساس اصلاحات ارضی را پایه گذاری میکند با سرعت هر چه بیشتر اقدامات دامنه داری بعمل خواهد آمد.

در امر صنعتی کردن کشور بخصوص صنایع مربوط بشکاورزی و همچنین صنایع بزرگ ملی از قبیل ذوب آهن و پتروشیمی قدمهای سریع برداشته خواهد شد.

امور اجتماعی

در امور اجتماعی در راه بر گذاری کار مردم بمردم و مداخله قاطبه مردم آزاد ایران در سرنوشت خود با اجراء قوانین انجمن های ده و شهر و انجمن های ولایتی و ایالتی قدم های بسیار بلند و سریع برداشته خواهد شد که نظر شاهنشاه عدالت گستر ما تأمین گردد. (انشاءالله)

قانون بیمه های اجتماعی روز بروز تکمیل خواهد شد و تعمیم خواهد یافت. بطوریکه حتی دامنه آن به بیمه محصولات کشاورزی و عمر کارگران و سایر طبقات کشیده شود (انشاءالله) و امیدواریم خدای متعال این توفیق بزرگ را ارزانی فرماید. (انشاءالله)

سیاست ما در داد گستری تحکیم مبانی استقلال قوه قضائیه و تسریع در قطع و فصل دعاوی و دور نگه داشتن سیاست از داد گستری و ادامه مبارزه با فساد است. (احسنت)

سیاست خارجه

در سیاست خارجی کشور همان سیاست سابق که ذکر آن در گزارش کارهای دولت گذشت دنبال خواهد شد. سعی در تشدید مبانی دوستی با کلیه دول در سطح احترام متقابل و سعی در حفظ صلح بین المللی و تحکیم حسن رابطه همجواری با همسایگان و پابندی به تعهدات بین المللی و دوستی و هم پیمانی های متقابل اصول کلی این سیاست را تشکیل میدهد.

اینک باشکر از جناب آقای رئیس محترم مجلس که این فرصت را بمن دادند و همچنین با تشکر از حوصله نمایندگان محترم اجازه میخوام که هیئت دولت را بساحت مجلس معرفی بکنم (مبارک است).

جناب آقای آرام وزیر امور خارجه (مبارک است) جناب آقای مهندس سمعی وزیر پست و تلگراف و

تلفن (مبارک است).

جناب آقای خسروانی وزیر کار و خدمات اجتماعی (مبارک است).

جناب آقای دکتر ریاحی وزیر بهداری (مبارک است).

جناب آقای دکتر خوش بین وزیر مشاور (مبارک است).

جناب آقای دکتر خالصری وزیر فرهنگ (مبارک است).

جناب آقای دکتر پیراسته وزیر کشور (خیلی مبارک

سازمان جلب سیاحان (مبارک است).

جناب آقای دکتر کنی معاون نخست وزیر (مبارک

است)

است)

جناب آقای معینیان وزیر مشاور (مبارک است).

(یک نفر از نمایندگان - جناب آقای دکتر باهری

جناب آقای دکتر عالیخانی وزیر اقتصاد (مبارک است).

چطور شد؟)

تیمسار سپهبد ریاحی وزیر کشاورزی (مبارک است).

جناب آقای دکتر باهری وزیر دادگستری (مبارک است).

جناب آقای مهندس شالچیان وزیر راه (مبارک است).

وزیر دارائی بعداً به مجلس معرفی خواهند شد

تیمسار سپهبد صنیعی کفیل وزارت جنگ (مبارک

است)

۹- تعیین موقع و دستور جلسه بعد - ختم جلسه

تیمسار سرلشکر یا کروان معاون نخست وزیر و رئیس

رئیس - برنامه دولت طبع و توزیع میشود ساعت ۹ صبح

سازمان اطلاعات و امنیت کشور (مبارک است).

روز پنجشنبه در دستور قرار خواهد گرفت با اجازه آقایان

جلسه را ختم میکنم.

جناب آقای گودرزی معاون نخست وزیر و دبیر کل

(مجلس در ساعت یک و ده دقیقه بعد از ظهر ختم شد)

شورای عالی اداری (مبارک است).

رئیس مجلس شورای ملی - مهندس عبدالله ریاضی

جناب آقای مهندس شیبانی معاون نخست وزیر و رئیس